13
brand-
veiligheids
INFO

BRANDWEER

Brandpreventie voor jongeren

Meer informatie of andere folders uit deze serie?

Ga naar de brandweerkazerne bij u in de buurt of kijk op www.brandweer.nl

Een brand, al is het een kleine, vergeet je niet snel. Iedereen denkt: een ongeluk met vuur, dat overkomt mij niet. Maar stel je voor dat het wel gebeurt: een vuurzee, je kamer uitgebrand en al je spullen weg. En het is natuurlijk nog erger als je zelf brandwonden oploopt. Gelukkig kun je zelf veel doen om brand te voorkomen.

In deze folder lees je wat vuur en brand zijn, wat je moet doen als je je brandt en hoe je brand kan voorkomen. Ook het vluchten bij brand, 112-meldingen en brandblussers komen aan bod.

BLIJ MET VUUR

Vuur is er altijd al geweest. Miljoenen jaren geleden zette gloeiende lava uit vulkanen de omgeving al in vuur en vlam en door onweer en bliksem ontstonden bosbranden. Mensen en dieren vluchtten voor het verwoestende vuur. Als ze terug-kwamen, voelden ze de warmte van het smeulende hout en genoten ze van het geroosterde vlees van verbrande dieren. De open vuren zorgden voor warmte en ze gaven licht in grotten. Ook hielden de mensen er de dieren mee op een afstand.

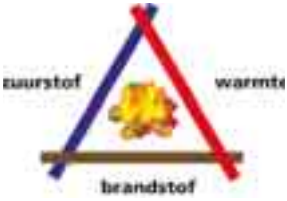
VUUR EN BRAND

Vuur heeft twee kanten: een goede en een slechte. Goed vuur is bijvoorbeeld haardvuur en het vuur waarop je eten kookt. Als vuur gevaarlijk wordt, noemen we het brand. Brand begint meestal met een klein beetje vuur: een kaarsje bij een gordijn of een sigaret in bed. Maar vuur kan heel snel om zich heen grijpen. Doordat het steeds heter wordt, gaan steeds meer dingen branden, totdat alles in brand staat.

BRAND ZONDER VLAMMEN

Denk je aan branden, dan denk je ook aan vlammen. Maar branden kan ook zonder vlammen. Dat heet smeulen. Denk maar aan een houtvuurtje; ook zonder vlammen kan het hout gloeiend heet zijn. Als je er dan op blaast of met een krant wappert, kunnen er weer vlammen ontstaan. Vuur kan heel lang smeulen zonder dat je het weet. Een smeulende lucifer in een afvalbak, bijvoorbeeld, kan een uur later nog brand veroorzaken.

BRANDSTOF, ZUURSTOF, WARMTE

Voor vuur heb je drie dingen nodig:

a. iets dat wil branden; je noemt dat brandbare stof of kortweg brandstof,
b. zuurstof; dat zit in de lucht,
c. voldoende warmte; dat heet de ontbrandingstemperatuur.

Als één van deze dingen er niet is, is er geen vuur. Als er wel vuur is en je haalt één van deze drie weg, dan gaat het vuur uit.

De brandweer blust met water, met poeder of met schuim. Water koelt en brengt dus de hoge temperatuur omlaag. Poeder en schuim dekken de boel af, zodat er geen zuurstof meer bij kan komen.

WAT JE KUNT DOEN

Het beste is natuurlijk om brand te voorkomen. Speel niet met vuur, speel niet met vuurwerk en zet geen kaarsen op gevaarlijke plaatsen. Maar al ben je nog zo voorzichtig, er kan toch brand uitbreken. Er zijn dingen die je nu al kunt doen om voorbereid te zijn op brand: rookmelders ophangen, zorgen voor een brandblusser of blusdeken en een vluchtplan maken.

Rookmelders

Bij brand ontstaat rook. Die rook bevat giftige gassen. Bij de meeste mensen die doodgaan door een brand, komt dat door de rook. Je kunt al bewusteloos raken als je de rook vier keer hebt ingeademd. Bovendien kun je in een ruimte vol rook niets meer zien, ook de uitgang niet.

Als je slaapt, werkt je neus niet, maar je oren wel. De rookmelder waarschuwt je als er rook is. Daardoor kun je de brand snel ontdekken en vluchten. Rookmelders zijn dus heel belangrijk, ook bij jou thuis.
Rook gaat omhoog. Daarom moet de rookmelder aan het plafond bevestigd zijn of aan de bovenzijde van een muur. Op elke verdieping moet een rookmelder zijn, maar het beste is een rookmelder te plaatsen in elke ruimte waar brand kan ontstaan.
Kijk eens of er in jouw huis ook rookmelders zijn. Als ze er niet zijn, kun je je ouders ernaar vragen.

BLUSSEN

Een brand blussen kan je doen met water, een poederblusser of een blusdeken.

Water

Het eenvoudigste en goedkoopste blusmiddel is water. Het is overal bij de hand en het koelt de branden af. Maar let op: water is niet voor alle branden geschikt. In combinatie met elektriciteit kan water kortsluiting veroorzaken. En gebruik je water bij een vlam in de pan, dus als vet of olie in een pan heel heet zijn geworden, dan kan door water de hele boel ontploffen.

Poederblusser

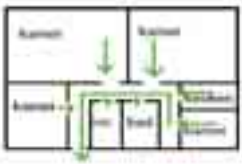
Met een poederblusser kun je alle branden in de woning blussen.

Blusdeken
Een blusdeken is gemaakt van onbrandbaar materiaal. Zo'n deken kun je gebruiken als iemands kleding in brand staat en bij kleine brandjes. Trek de blusdeken aan lusjes uit de koker, wikkel de bovenkant van de deken rond je handen en leg hem rustig over het vuur.

EEN VLUCHTPLAN

Met je huisgenoten, zoals je vader, moeder, broertjes en zusjes, kun je afspreken hoe je moet vluchten als er brand is. Spreek bijvoorbeeld af welke route je neemt, wie de huisdieren redt en waar je naartoe vlucht.

Een vluchtplan maken

- Zoek uit wat de veiligste en snelste vluchtroute is en teken deze op een plattegrond van het huis.
- Spreek een plek af waar je elkaar ontmoet als je uit huis bent gevlucht.
- Maak een taakverdeling: wie doet wat? Wie zorgt bijvoorbeeld voor de huisdieren?
- Geef op de plattegrond van het huis aan waar de brandblusser is en de hoofdafsluiters van gas en elektra zich bevinden. Spreek af waar de huissleutels liggen. Daar moet je ze ook altijd opbergen.
- Rook stijgt op. Een goede vluchtroute gaat dus altijd van boven naar beneden. Je kunt het beste vluchten naar de straatkant van het huis (de voorkant), omdat andere mensen - en de brandweer en misschien de ambulance - je dan goed kunnen zien. Spring niet naar beneden, wacht op hulp en trek de aandacht.
- Vluchtroutes moeten altijd vrij zijn, anders kun je bij brand vallen of je branden. Stel je voor dat je moet vluchten, in het donker, langs fietsen, vuilniszakken en lege flessen in de gang.

Oefen je vluchtplan minimaal twee keer per jaar. Doe maar eens een blinddoek om en probeer veilig naar buiten te komen. Over vluchtplannen is ook een aparte folder in deze reeks: 'Vluchten bij brand'.

ALS ER TOCH BRAND IS

- Blijf kalm.
- Waarschuw alle andere bewoners.
- Vlucht volgens je eigen vluchtplan. Ga naar buiten en blijf buiten.
- Houd deuren en ramen gesloten en sluit deuren achter je.
- Blijf laag bij de grond (zo kun je onder de rook doorkruipen).
- Gebruik nooit de lift.

- Bel direct 112.
- Breng jezelf nooit in gevaar.
- Ga pas blussen als je zeker weet dat het veilig is.

112 ALS IEDERE SECONDE TELT

Als je 112 belt, moet je snel kunnen vertellen wat er aan de hand is, zodat je snel de juiste hulp kunt krijgen. Vertel altijd:

- je naam,
- waar je bent (adres, plaats),
- wat er aan de hand is (is de brand buiten of binnen en zijn er nog mensen in het huis?),
- of je zelf veilig bent,
- of er slachtoffers zijn.

BRANDWONDEN

Het is te hopen dat je nooit brandwonden oploopt, want die zijn erg pijnlijk en ze kunnen levensgevaarlijk zijn. Sommige littekens blijven een leven lang te zien. Een brandwond moet je zo snel mogelijk spoelen met water: koelen, koelen en nog eens koelen. Stromend, lauw water uit de kraan of de douche is het beste. Dat koelen houd je tenminste vijf minuten vol en daarna zo lang als je prettig vindt. Richt de waterstraal niet direct op de brandwond, maar laat het water over de wond stromen. Is er geen kraanwater in de buurt, dan is zelfs slootwater nog beter dan niets. Laat verbrande kleding gewoon zitten.

Onthoud dus: eerst water, de rest komt later.

KLEDING

Als je kleding in brand staat, kun je het beste het volgende doen:

- Probeer kalm te blijven. Ga niet rennen want dat maakt de vlammen groter. Als je gaat rennen, komt er namelijk meer zuurstof bij de brand.
- Maak de vlammen uit met water uit de kraan of ga onder de douche staan.
- Sla een blusdeken om en rol over de grond. Zo komt er geen zuurstof meer bij de brand.
- Probeer verbrande kleding niet uit te trekken, want zo maak je de huid verder stuk.

Onthoud: niet hollen, maar rollen.

Over brandwonden is er een aparte folder in deze reeks: ‘Brandwonden: voorkomen en eerste hulp’.

BRANDWEER

In de serie 'Brand-veiligheidsinfo' zijn folders over de volgende onderwerpen beschikbaar:

Particulier

1. Rookmelders en brandblussers
2. Vluchten bij brand
3. Brandwonden: voorkomen en eerste hulp
4. Een veilige schoorsteen
5. Voorkom Koolmonoxide-vergiftiging (CO)
6. Doe-het-zelven en brandveiligheid
7. Op kamers en brandveiligheid
8. Brandpreventie voor ouderen
9. Brandpreventie op vakantie
10. Veilig omgaan met flessengas, barbecue en vuurkorf
11. Controlelijst brandveiligheid thuis
12. Wat te doen na een brand?
13. Brandpreventie voor jongeren

Bedrijf – instelling

15. Gebruiksvergunningen
16. Bedrijfshulpverlening: veiligheid op de werkplek
17. Brand in uw bedrijf: het ontruimingsplan
18. Feestversiering? Het kan en moet veilig
19. Brandblussers op uw werkplek
20. Brandveiligheid op evenementen

Dit is een uitgave van de NVBR m.m.v. het Netwerk Communicatie Brandweer en Rampenbestrijding (COBRA) en het Landelijk Netwerk Brandpreventie (LNB).

Tekst: Eva Kroese Teksten

Vormgeving en druk: Drukkerij De Bink, Leiden